

КОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ У ФОРМУВАННІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Світлана Криштанович

д-р пед. наук, професор

*Львівський державний університет
фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Даріуш Скальський

д-р пед. наук, канд. наук з фіз. культури, професор

*Академія фізкультури та спорту
ім. Єнджея Снядецького (Польща)*

В основі когнітивного компонента лежить система знань та розвиток пізнавальних процесів, що разом гарантують пізнання. У словнику української мови когнітивний (лат. *cognitio* – пізнання) – це пізнавальний, пізнаваний, який відповідає пізнанню (когнації) [1].

У науковому дослідженні С. Ситнік стверджує, що «когнітивна компетентність передбачає наявність знань, досвіду, разом з умінням скористатися ними у взаємодії» [2, с. 197]. На думку науковця, «когнітивний аспект міжособистісних відношень пов'язаний також зі сприйняттям і розумінням людьми одне одного» [2, с. 197]. Тож в комунікативному процесі майбутніх фахівців фізичної культури і спорту має бути наявна міжособистісна довіра між комунікантами, яка вибудовується на їхніх уявленнях, знаннях і досвіді.

Учений О. Вовк звертає увагу, що «центральним актом когнітивного (пізнавального) процесу (переробки інформації та психічної регуляції) є ухвалення рішення, вирішення оригінальних завдань, у тому числі й тих, що стосуються гуманістичного вирішення проблемних ситуацій» [3, с. 131]. Отож знання є ключем у формуванні власного бачення майбутніх фахівців фізичної культури і спорту у комунікативному аспекті, що сприяють розв'язанню проблем щодо потреб особистості та його інтересів.

Вагомим компонентом професійної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту, яка формується в закладах вищої освіти, є

когнітивний компонент, який охоплює знання. Проведений аналіз наукових досліджень та досвід викладацької діяльності допоміг нам виокремити ці складники, що необхідні фахівцям фізичної культури і спорту в міжособистісних взаєминах у їхній майбутній діяльності, а саме знання:

- фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння загально-професійних дисциплін;
- нормативних актів у сфері фізичної культури і спорту;
- підходів до забезпечення якісного виконання завдань професійної діяльності на основі інструкцій, методичних рекомендацій, установлених норм, нормативів, технічних умов тощо;
- концепцій, методів та інструментів менеджменту для результативного й ефективного управління спортивною організацією;
- змісту організації та здійснення комунікації з представниками різних професійних груп (зокрема у міжнародному контексті);
- моделювання об'єктів і процесів у сфері менеджменту із застосуванням математичних методів та інформаційних технологій;
- планування діяльності організації фізкультурно-спортивного спрямування в стратегічному, тактичному та оперативному розрізах;
- сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні фізкультурно-спортивними організаціями;
- методів менеджменту фізкультурно-спортивної організації, прийняття ефективних управлінських рішень для здійснення їх інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення, відповідно до міжнародних стандартів;
- сучасних технологій адаптації та дії в нестандартній ситуації, що пов'язана з роботою за фахом, уміння генерувати нові ідеї у сфері наук про менеджмент фізичної культури і спорту;
- взаємодії з людьми та впливу на їхню поведінку;
- педагогічних технологій для реалізації розроблених програм навчальних дисциплін за спеціалізацією у навчальних закладах.

Отже, підґрунтям когнітивного компонента професійної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту, яка формується в закладах вищої освіти, є знання, обізнаність щодо міжособистісної комунікації, яка є ключовою у їхній професійній діяльності. Саме функціями когнітивного компонента повинні бути компетентність у професійній діяльності, спостереження, моральні поняття, розвиток логічного мислення, довірливість, загальний і соціальний інтелект, готовність приймати позицію як молодшого, так і старшого за віком та вміння передбачати поведінку людини іншої статі, іншого віку тощо.

Список використаних джерел

1. Словник української мови : в 11 т. – Київ : Наукова думка, 1970–1980. – Доступно на: <https://www.slovnyk.ua/index.php> (дата звернення: 27.01.2022]
2. Ситнік С. В. Когнітивний компонент в управлінській взаємодії / Ситнік С. В. // Наука і освіта. – 2012. – № 9. – С. 197–201.
3. Вовк О. Р. Основні характеристики когнітивного компонента готовності студентів до гуманістичного вирішення ситуацій морального вибору / Вовк О. Р. // Молодий вчений. – 2015. – № 10. – С. 130–133.